

AARNE JA ANNA-LIISA LAITAKARIN RAHASTO

Geologian ja mineralogian tutkimuksen tukijat

Rahasto perustuu professori Aarne Laitakarin (12.12.1890–6.2.1975, vuoteen 1906 Nybergh) ja hänen puolisonsa, voimistelunopettaja Anna-Liisa Laitakarin (o.s. Collan, 23.9.1892–29.5.1977) 1972 tekemään lahjoitukseen, ja se edistää geologian ja mineralogian tutkimusta ja jatko-opintoja. Etusija on Turun yliopiston piirissä toimivilla tutkijoilla.

Aarne Vihtori Laitakari syntyi Helsingin pitäjässä Vihtori Nyberghin ja Elin Kalmin toiseksi nuorimpana lapsena. Poika löysi kiinnostavia kiviä aivan kotinurkilta, kun isästä oli tullut kalliolla seisovan Kakolan kuritushuoneen johtaja Turussa. Geologian opiskelu Helsingin yliopistossa oli luonnollinen vaihtoehto. Valmistumisensa jälkeen 1916

Laitakari toimi yliopiston geologis-mineralogisen laitoksen assistenttina ja samaan aikaan vuosina 1918–1920 Suomen Malmintutkimus Oy:n toimitusjohtajana. Vuonna 1922 hänet nimitettiin Teknillisen korkeakoulun mineralogian ja geologian laitoksen lehtoriksi ja esimieheksi. Vuonna 1935 hänet nimitettiin Geologisen tutkimuslaitoksen johtajaksi. Seuraavana vuonna hän sai professorin arvon.

Aarne Laitakarilla oli useita luottamustehtäviä yhtiöiden hallintoelimissä ja valtion komiteoissa. Hän oli Suomen tiedeakatemian jäsen, Suomen geologisen seuran puheenjohtaja, Unkarin ja Puolan geologisten seurojen kunniajäsen sekä Suomen Maantieteellisen seuran hallituksen jäsen. Hän teki useita opintomatkoja Eurooppaan, Pohjois-Amerikkaan ja Afrikkaan.

Laitakarin väitöskirja *Über die Petrographie und Mineralogie der Kalksteinlagerstätten von Parainen* 1921 samoin kuin Jokamiehen kivikirja ja Suomen mineraalinen hakemisto ovat alansa klassikkoja. Laitakarin mukaan on nimetty Laitakariittiniminen mineraali, ja hän vaikutti spektroliitin yleistymiseen korukivenä. Häntä kiinnostivat myös mineralogian historia ja mitalit, joita hän keräsi mittavan kokoelman.

Laitakarit lahjoitustilaisuudessa 16.2.1972. Kuva: SKR.

Laitakari solmi avioliiton 1916 Anna-Liisa Collanin kanssa. Heidän lapsensa ovat Jouko, Mikko, Pekka, Ritva, Anna-Maija ja Ilkka.

Anna-Liisa Laitakarin isä oli lehtori, filosofian kandidaatti Emil Collan ja äiti Matilda Charlotta Allén. Suomenkielisen kodin tytär kehittyi täysin kaksikieliseksi, kun isän kuoleman jälkeen koulutyttonä oli paljon ruotsinkielisten sukulaisten luona. Ylioppilaaksi hän tuli Helsingin Suomalaisen Tyttökoulun Jatkoluokilta 1912 ja valmistui voimistelunopettajaksi 1915. Anna-Liisa Laitakari toimi Pukinmäen Naisvoimistelijoiden johtajana ja eri tehtävissä Lotta Svärd -järjestössä ja Kalevalaisissa naisissa. Perheenemännyys ja kuuden lapsen kasvatusta täyttivät muuten lähes kokonaan hänen elämänsä. Aviomiehen nimitys Geologisen tutkimuslaitoksen johtajaksi lisäsi myös vaimon edustustehtävien määrää. Vuonna 1970 omaiset lyöttivät Anna-Liisa Laitakarin mitalin.

Perhe asui pitkään Helsingin Pukinmäessä, missä nykyisen Unikkotien varrella sijaitsee Aarne Laitakarin puisto.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.